

70–80 % ja kaikki työt on tilattu palveluntuottajilta sopimuksellisesti sitovasti eli työt on vietävä loppuun huoneiden kalustamista lukuun ottamatta riippumatta suun terveydenhuollon sijoittumisesta. Muutostöiden yhteydessä on tehty tarvittavat toiminnalliset muutokset ja rakennuksen elinkaarta tukevat huolto – ja ylläpitokorjaukset.

Hämeenlinnan seudun yksiköiden palveluverkosta tehtiin VIPS huhtikuussa 2026. Sitä ennen henkilöstön kanssa käytiin yhteistoimintaneuvottelut toimipisteiden tulevista muutoksista.

Liikkuvat palvelut Hämeenlinnan seudulla

Hauhon kouluilla on tarkoitus aloittaa lokakuussa 2026 pop up -toiminta, jotta koululaisten suun terveystarkastukset ja muu ehkäisevä hoito voidaan järjestää hammashoitolan toiminnan päätyttyä.

Siirrettävää Suukko-hoitohuonetta tarvitaan syys–joulukuussa 2026 Jukolan remontin väistötilana. Väistötilan tarve ilmeni remontin jo alettua, kun remontin haitta kiinteistössä työskentelylle tuli esiin.

Tammikuusta 2027 alkaen Suukko-yksikön on tarkoitus kiertää Hämeenlinnan seudulla. Lähijohto laatii kiertoaikataulua yhteistyössä koulujen kanssa.

Forssan seudun muutokset

Humppilan ja Ypäjän hammashoitoloissa toimii tällä hetkellä yksi työpari, joka jakaa työaikansa kahden toimipisteen välillä. Tämän vuoksi toisen hoitolan vastaanottohuone on puolet viikosta tyhjillään. Toiminta on ollut tarkoitus koota jompaankumpaan pisteeseen, jotta toisista tiloista voitaisiin luopua vuonna 2027.

Humppilan, Ypäjän, Tammelan ja Jokioisten suun terveydenhuollon toiminnan on tarkoitus siirtyä Forssan terveysasemalle sen remontin valmistuttua. Valmistumisajankohdan alustava arvio on vuosi 2028. Forssan seudun palveluverkkomuutosten investointivaraus on hyväksytty aluevaltuustossa joulukuussa 2025. Tarkennetut muutossuunnitelmat on esitelty aluehallitukselle kesäkuussa 2026.

Kun kiinteissä toimipisteissä toteutettava toiminta siirtyy Forssan terveysasemalle, Forssan seudulla on tarkoitus käynnistää Suukko-toiminta yhdellä siirrettävällä hoitohuoneella ja lisätä pop up -toimintaa.

Riihimäen seudun muutokset

Riihimäen seudun suun terveydenhuollon palveluverkon muutokset liittyvät uuden sote-keskuksen rakentamiseen. Alustavan aikataulun mukaan sote-keskus valmistuisi vuoteen 2030 mennessä. Tällöin Oitin, Lopen ja Tervakosken hammashoitoloiden toiminnat keskitettäisiin Riihimäen sote-keskukseen.

Palvelujen toteuttamistavat

Koululaisten hammashoitoa on tarkoitus toteuttaa jatkossakin lähipalveluna. Suukko-yksikkö on siirrettävä hammashoitohuone, joka viedään kauempana kiinteistä hammashoitoloista sijaitseville kouluille. Pop up -toimintaa lisätään erityisesti kouluissa ja ikääntyneiden palveluissa, jotta ehkäisevää ja varhaista hoitoa voidaan tarjota asiakkaille, joiden palvelujen saanti, hoidon jatkuvuus tai hoitoon hakeutuminen voi vaarantua palvelupisteen tai palvelukeskuksen etäisyyden, julkisen liikenteen puutteiden tai muun vastaavan syyn vuoksi eikä palvelua voida muuten tarjota.

Etävastaanottoja ja digitaalisia konsultaatioita lisätään niihin tilanteisiin, joihin ne soveltuvat. Ensimmäistä lasta odottaville perheille on pilotoitu etävastaanottoja noin 70 asiakasperheen kanssa, minkä jälkeen toimintatapa on otettu alueellisesti käyttöön vapaaehtoisena vaihtoehtona. Yksivuotiaiden lasten suun tarkastusten etävastaanottopilotti alkaa vuoden 2027 alussa.

Vuonna 2025 käyntiä korvaavia konsultaatioita tehtiin yli 3 500 asiakkaalle. Suurin osa oli läsnäolokäynnillä toteutettuja konsultaatioita, joissa asiaan perehtynyt hammaslääkäri arvioi asiakkaan tilanteen samalla käynnillä eikä uutta käyntiä tarvittu. Kerralla enemmän -toimintamalli on tarkoitus ottaa käyttöön helmikuussa 2027. Mallia pilotoitiin vuonna 2024.

Toiminnalliset vaikutukset

Toimintojen kokoaminen vähentää välinehuoltokuljetusten ja muun logistiikan tarvetta. Samalla tarve ylläpitää useissa toimipisteissä tarveaine-, lääke- ja vaatevarastoja vähenee. Muutoksen arvioidaan vähentävän välillistä työtä ja lisäävän välittömään asiakastyöhön käytettävää aikaa.

Suuremmissa yksiköissä henkilöstön keskinäinen konsultointi helpottuu ja laaja hammaskuvantaminen on paremmin saatavilla. Näiden muutosten arvioidaan tukevan potilasturvallisuutta, hoidon laatua sekä henkilöstön veto- ja pitovoimaa. Henkilöstön äkillisten poissaolojen järjestely helpottuu, minkä arvioidaan vähentävän potilasaikojen perumista. Henkilöstön ja lähijohdon päivittäinen yhteistyö tiivistyy, ja yhteiset tilat mahdollistavat joustavampien työskentelymallien käyttöönoton.

Taloudelliset vaikutukset

Suun terveydenhuollon palveluverkkomuutosten keskeisenä tavoitteena on ollut varmistaa hoidon ja henkilökunnan saatavuus sekä parantaa toiminnan kustannustehokkuutta.

Logistiikkakustannusten arvioidaan vähenevän noin 300 000 euroa vuodessa sen jälkeen, kun suun terveydenhuollon palveluverkkomuutokset on toteutettu täysimääräisesti. Nykyisistä vuokratiloista laskettu vuokrasäästö on noin 600 000 euroa vuodessa. Toteutuva vuokrasäästö riippuu kuitenkin siitä, mitkä muut palvelut jatkavat eri toimipisteissä ja millaiset vuokrasopimukset kuntien tai muiden tilojen omistajien kanssa neuvotellaan. Suun terveydenhuollon tilavaatimukset ovat muita palveluja tiukemmat, joten toimintojen keskittäminen voi helpottaa korvaavien tilojen löytämistä muille palveluille.

Joustavampien toimintamallien arvioidaan mahdollistavan noin 800 000 euron vuotuisen säästön henkilöstökuluissa. Yhden Suukko-yksikön kustannusarvio on noin 60 000 euroa vuodessa. Tässä luvussa esitetyt säästöt ovat arvioita, eivät toteutuneita säästöjä.

Kokonaissäästön arvioidaan olevan tasolla 1,5 – 1,6M€ / vuosi. On todennäköistä toiminnalliset muutokset mahdollistavat lisäsäästöjä, joita ei tässä vaiheessa pystytä arvioidaan.

Saavutettavuus ja asiakastiedot

Palvelujen kokoaminen palveluverkkopäätösten mukaisesti pidentää osalla väestöstä matkaa kiireettömään hammashoittoon kiinteässä hammashoitolassa. Saavutettavuutta on tarkoitus tukea Suukko-yksiköillä, kouluilla ja ikääntyneiden palveluissa toteutettavalla pop up -toiminnalla sekä soveltuvin osin etävastaanotoilla ja digitaalisilla konsultaatioilla.

Perumatta jääneiden vastaanottoaikojen osuus on noin 3,5 prosenttia kaikista käynneistä, eikä osuus vaihtelee suuresti hoitoloittain. 1–17-vuotiailla osuus on 6,5 prosenttia saman ikäryhmän käynneistä. Kouluille vietävän toiminnan arvioidaan vähentävän lasten ja nuorten poisjääntejä; hyöty havaittiin pilotissa.

Yhden Suukko-yksikön laskennallinen kapasiteetti on yli 2 000 vastaanottokäyntiä vuodessa. Vuonna 2025 hammaslääkärin vastaanotolla kävi Lammin, Kalvolan, Hattulan ja Hauhon alueilla yhteensä 1 346 iältään 1–17-vuotiasta henkilöä. Humpin, Ypäjän, Jokioisten ja Tammelan alueilla vastaava määrä oli 994 ja Oitin, Tervakosken ja Lopen alueilla 821.

Kahden Suukko-yksikön kapasiteetti riittää pitkälle koululaisten hoitohuonetta vaativaan hammashoittoon. Mahdollinen kolmas yksikkö arvioidaan tarpeen perusteella. Pop up -toiminnalla voidaan lisäksi järjestää kouluilla kevyempää ehkäisevää hoitoa.

Hämeenlinnan seudun aikuisten asiointi vuonna 2025

Hauhon postinumeroalueilta kiireettömässä hoidossa kävi 888 yli 18-vuotiasta asiakasta. Heistä 103 eli 12 prosenttia kävi laajassa röntgenkuvantamisessa Hämeenlinnassa ja 372 eli 42 prosenttia kiireettömässä hoidossa muualla kuin Hauhon hammashoitolassa. Kiireellisellä vastaanotolla kävi 218 ja oikomishoidon

vastaanotolla 99 asiakasta. Kiireellinen hoito ja oikomishoito oli keskitetty Viipurintielle jo ennen hyvinvointialueen toiminnan alkamista.

Lammin postinumeroalueilta kiireettömässä hoidossa kävi 1 590 yli 18-vuotiasta asiakasta. Heistä 155 eli 10 prosenttia kävi laajassa röntgenkuvantamisessa Hämeenlinnassa ja 537 eli 34 prosenttia kiireettömässä hoidossa muualla kuin Lammin hammashoitolassa. Kiireellisellä vastaanotolla kävi 491 ja oikomishoidon vastaanotolla 195 asiakasta. Nämä palvelut oli keskitetty Viipurintielle jo ennen hyvinvointialueen toiminnan alkamista.

Hattulan postinumeroalueilta kiireettömässä hoidossa kävi 1 738 yli 18-vuotiasta asiakasta. Heistä 175 eli 10 prosenttia kävi laajassa röntgenkuvantamisessa Hämeenlinnassa ja 1 019 eli 59 prosenttia kiireettömässä hoidossa muualla kuin Hattulan hammashoitolassa. Kiireellisellä vastaanotolla kävi 733 ja oikomishoidon vastaanotolla 535 asiakasta.

Iittalan postinumeroalueilta kiireettömässä hoidossa kävi 687 yli 18-vuotiasta asiakasta. Heistä 84 eli 12 prosenttia kävi laajassa röntgenkuvantamisessa Hämeenlinnassa ja 447 eli 65 prosenttia kiireettömässä hoidossa muualla kuin Kalvolan hammashoitolassa. Kiireellisellä vastaanotolla kävi 282 ja oikomishoidon vastaanotolla 177 asiakasta. Nämä palvelut oli keskitetty Viipurintielle jo ennen hyvinvointialueen toiminnan alkamista.

Aluekohtaisten lukujen perusteella noin 10–12 prosenttia tarkasteltujen alueiden aikuisasiakkaista kävi laajassa röntgenkuvantamisessa Hämeenlinnassa. Kiireettömässä hoidossa muualla kuin oman alueen lähihammashoitolassa asioiden osuus vaihteli 34 prosentista 65 prosenttiin. Suukko-yksiköiden koululaisten hoidosta mahdollisesti vapautuvaa kapasiteettia voidaan käyttää myös sellaisten aikuisten hoitoon, joille palvelukeskukseen pääsy on vaikeaa. Konsultaatioilla ja kerralla enemmän -toimintamallilla pyritään vähentämään erillisten käyntien tarvetta.